

NEZAMJENLJIVO POLAZIŠTE BUDUĆIM ISTRAŽIVANJIMA DOMOVINSKOG RATA NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru HAZU. Svezak 8. Zbornik radova, glavni i odgovorni urednik Slobodan Kaštela, Zagreb – Bjelovar, 2014.

Dana 26. rujna 2014. u Bjelovaru je održan znanstveno-stručni skup *Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija u Domovinskom ratu*. Suorganizatori skupa bili su Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru, Grad Bjelovar, Bjelovarsko-bilogorska županija, Hrvatski institut za povijest (HIP), Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata (HMDCDR) te Udruga djece poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata – Podružnica Bjelovarsko-bilogorske županije. Izlagači sa skupa dostavili su pisane radove ili tekstove priopćenja na osnovi kojih je Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU u Bjelovaru izdao taj vrlo opsežni tematski zbornik, i to kao svoje redovno izdanje *Radova*.

Strukturalno zbornik čini pet cjelina, koje u sebi nose sadržajno i kvalitativno različite tekstove. Na početku zbornika nalazi se *Predgovor* urednikā, prof. dr. sc. Slobodana Kaštele i prof. dr. sc. Vladimira Strugara, gdje se ukratko prikazuju okolnosti nastanka zbornika i sadržaj.

Slijede *Pozdravni govori* održani 26. rujna 2014. prilikom otvaranja znanstveno-stručnog skupa, i to u prvom dijelu članova Organizacijskog odbora: prof. dr. sc. Slobodana Kaštele, gradonačelnika Bjelovara Antuna Korušeca, župana Bjelovarsko-bilogorske županije Damira Bajsa, ravnatelja HMDCDR-a dr. sc. Ante Nazora, ravnateljice HIP-a dr. sc. Jasne Turkalj te izaslanika MORH-a brigadira Sandija Kneže-

vića, izaslanika MUP-a doktora Josipa Mihaljevića, izaslanice Ministarstva branitelja Ivanke Bušić i biskupa bjelovarsko-križevačkog monsinjora Vjekoslava Huzjaka, čiju rečenicu izdvajam – biskup je dakle iznio nadu „da će rezultati ovog znanstvenog skupa biti ne samo faktografija nego i ono što je Domovinski rat ostvario i što bi u hrvatskom društvu trebalo vrednovati, cijiniti i poštivati“. Slijedi cjelina *Izlaganja* koja sa 16 radova čini glavninu ovoga zbornika.

Prvi je rad dr. sc. Davora Marijana, djelatnika HIP-a, *Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija u Domovinskom ratu* u kojem autor u prvom dijelu rada daje pregled organizacijskih struktura lokalne samouprave, milicije, tj. policije, Zbora narodne garde i Hrvatske vojske, Jugoslavenske narodne armije, Teritorijalne obrane i srpskih pobunjeničkih postrojbi u razdoblju 1989. – 1995. godine na prostoru današnje Bjelovarsko-bilogorske županije. U drugom dijelu sumarno prikazuje tijek zbivanja, počevši od prvih višestranačkih izbora preko izbijanja i rasplamsavanja pobune zapadnoslavonskih Srba pa do završnih oslobodilačkih operacija *Bljesak*, *Oluja*, *Feniks* i *Una* u kojima su sudjelovale postrojbe iz te županije.

Drugi je rad dr. sc. Natka Martinića Jerčića, djelatnika HMDCDR-a, *Operacija 'Papuk 91' (oslobađanje šireg papučkog područja u jesen i zimu 1991./1992. godine* u kojem je detaljno prikazao uvjete u kojima je došlo do provedbe te operacije, te kronološki tijek, iz dana u dan, borbenih djelovanja od 28. studenoga 1991. do 3. siječnja 1992. Točno se navodi koja je postrojba koji dan oslobodila koje naselje, u kakvim okolnostima i uz kolike žrtve. To, i cijeli niz drugih podataka, vrijedan su doprinos razumijevanju ove, po rezultatima najopsežnije od svih hrvatskih napadnih operacija 1991. godine. Naime njome je oslobođeno oko 1.000 km² teritorija, danas dobrim dijelom u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije.

Treći je rad dr. sc. Jakše Raguža, djelatnika HIP-a, *Borbeno djelovanje Posebne jedinice policije Policijske uprave Bjelovar 'Omege' 1991. godine*. U njemu su prezentirani nastanak i ustroj te postrojbe te je kronološki prikazano djelovanje tijekom 1991. godine. Istaknuo bih nekoliko detalja. Prvo, *Omege* su bile prva regionalna postrojba specijalne policije u Republici Hrvatskoj, drugo, *Omege* su prva manevarska obrambena postrojba osnovana na prostoru današnje Bjelovarsko-bilogorske županije i kao takva podnijela je golem obrambeni teret, treće, *Omege* su bile prva hrvatska obrambena postrojba koja je sudjelovala u oružanom sukobu u Republici Hrvatskoj, 2. ožujka 1991. u Pakracu. Postrojba je 1991. godine imala čak devet intervencija u Pakracu, sudjelovala je u oslobađanju vojarni JNA u Doljanima i Bjelovaru te oslobodilačkim operacijama u zapadnoj Slavoniji 1991., bitci za Glinu i drugdje.

Četvrti rad, zamjenika načelnika Policijske uprave (PU) bjelovarsko-bilogorske Hamdije Mašinovića, organski se veže uz prethodni rad. Pod naslovom *Sudjelovanje i uloga Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske u Domovinskom ratu* u prvom dijelu rada prezentiran je ustroj te policijske uprave od 1990. godine pa nadalje, kako tekstualno

tako i shematski. U drugom dijelu rada detaljno je prikazan redarstveno-borbeni angažman djelatnika policijske uprave, i to po područjima nekadašnjih skupština općina (SO) Pakrac, Grubišno polje i Daruvar, i nešto općenitije u drugim dijelovima Hrvatske, zatim brojčani pokazatelji poginulih policajaca – 30 djelatnih i 31 pričuvni, i nestalih – 3 djelatna i 3 pričuvna. Treći dio rada čini kratki pregled borbenog djelovanja postrojbe *Omega* od osnutka 1991. do kraja operacije *Oluja*.

Peti je rad onaj dr. sc. Željka Karaule *Krizni štab Bjelovar u Domovinskom ratu*. Nakon uvodnog dijela u kojem prikazuje snage JNA na bjelovarskom području te početak pobune u zapadnoj Slavoniji, autor prezentira nastanak i ustroj regionalnog Kriznog štaba (KŠ) za Bilogorsko-podravsku regiju te općinskog Kriznog štaba Bjelovar, prvog i drugog sastava. Glavnina teksta je posvećena djelovanju općinskog Kriznog štaba oko blokade objekata JNA u Bjelovaru te njihova zauzimanja 29. rujna 1991. S obzirom na činjenicu da ta događanja i danas, nakon više od dva desetljeća izazivaju polemike i kontroverze, ovaj će rad pridonijeti njihovu razumijevanju.

Šesti rad, prof. Željka Pleskatla, ravnatelja Državnog arhiva u Bjelovaru, upoznaje nas s jednim aspektom Domovinskog rata, do sada zanemarenim, s aspektom vojnih sudova. Konkretnije, u radu pod naslovom *Vojni sud u Bjelovaru 1992. – 1996.*, sa zakonskim utemeljenjem, ustrojem, jurisdikcijom i djelovanjem Vojnoga suda Bjelovar. On je pokrivaio krivična djela koja su počinile vojne te civilne osobe koja su bila usmjerena protiv Republike Hrvatske na prostoru Druge operativne zone Hrvatske vojske koja isprva obuhvaća velik dio sjeverozapadne Hrvatske. U radu se donose brojke, npr. da je u periodu od osnutka 1992. do gašenja 1996. taj vojni sud u 602 predmeta vodio istrage protiv 5.574 osobe, uglavnom za pobunu, terorizam i ratne zločine. Ovaj rad može poslužiti kao uzorak kako bi trebalo obraditi i druge vojne sudove u Republici Hrvatskoj.

Djelatnica HMDCDR-a dr. sc. Janja Sekula Gibač, u sedmom radu po redu, *Bjelovar u planovima i aktivnostima Srpske demokratske stranke* prikazala je kako je navedena stranka, koja je kasnije službeno dobila status terorističke organizacije, imala plan da dio tadašnje Skupštine Općine Bjelovar, u najmanjoj varijanti sela Bedenička, Bačkovića, Čađavica, Polum i Nova Pisanica, pripoji budućoj velikoj Srbiji. U uvodnom dijelu rada daje se kraći osvrt na viđenje Bjelovara u velikosrpskim planovima od početka 20. stoljeća, osnutak SDS-a u Bjelovaru 1990. i tadašnjoj Zajednici općina Bjelovara, održavanje referenduma o srpskoj autonomiji u općini i gradu Bjelovaru te rad te organizacije na osnutku SAO-a Zapadne Slavonije. Rad pokazuje da vojni poraz 1991. godine nije značio kraj planova SDS-a za bjelovarsko područje, već ga se i dalje namjeravalo, kada prilike dozvole, uključiti u veliku Srbiju. Pri tome se računalo na pomoć UNPROFOR-a. Tek je operacija *Bljesak* označila kraj navedenim planovima.

Prof. dr. med. Dubravko Habek iz Kliničke bolnice *Sveti Duh* u Zagrebu osmim radom *Ustroj sanitetske službe 105. brigade Hrvatske vojske* upoznaje nas i s tim aspektom života bjelovarske brigade u razdoblju 1991. – 1995. godine, na svim bojišnicama gdje je

djelovala. Uz ustroj sanitetske službe, daju se i konkretne brojke zahvata po bojišnicama, od gotovo 7.000 pregleda i 271 operacijom. Činjenica da je ratni mortalitet brigade u najtežem periodu rata 1991./1992. iznosio samo 2,2%, i to kao posljedica trenutnog usmrćivanja, pokazuje važnost saniteta u ratu. Šteta je što rad, osim imena načelnika saniteta i zapovjednika Sanitetskog voda, ne sadržava imena i drugih pripadnika saniteta.

Deveti po redu jest rad djelatnika HMDCDR-a dr. sc. Slavena Ružića *Izravni demografski gubici na privremeno okupiranom području općina Daruvar i Grubišno Polje 1991. godine na temelju arhivskog gradiva 'RSK'* i pruža nam svojevrsni pogled na 'drugu stranu'. Koristeći se arhivskim materijalima zarobljenima tijekom *Bljeska*, dr. Ružić pokazuje da su na daruvarskom području od 1. rujna, kada pogibaju prva dvojica srpskih pobunjenika Željko Malešević i Nenad Savković tijekom napada na Doljane, pa do kraja 1991. poginula 53 Srbina. Za svakog poginulog donose se podaci o statusu i okolnostima smrti, pa tako vidimo da su od toga broja njih 33 poginula kao vojnici, a 20 kao civili, od čega je 17 pogubljeno u Marinu Selu. Glede općine Grubišno Polje, tu je poginulo 15 osoba srpske nacionalnosti, od čega 14 kao pripadnici oružanih formacija i jedan civil. Treba se podsjetiti da su pobunjeni bilogorski Srbi samo pri bijegu pred *Otkosom* likvidirali 23 zarobljena civila i pripadnika hrvatskih obrambenih snaga, a da se o ranijim grubišnopoljskim žrtvama i ne govori.

Autorski tim s Više tehničke škole Bjelovar – Stručnog studija sestrinstva: dr. sc. Rudolf Kiralj, dr. sc. Zrinka Puharić i mr. sc. Dalibor Čavić, izradio je opsežan rad *Domovinski rat i demografska kretanja u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji*. Koristeći se kao osnovom podacima iz popisa stanovništva iz razdoblja 1971. – 2011. godine, presloživši ih po sustavu sadašnjih upravnih jedinica, autori daju analizu demografskih procesa na prostoru današnje Bjelovarsko-bilogorske županije, da bi zatim glavnina rada bila posvećena novome smjeru demografskih kretanja, nastalima kao posljedica Domovinskog rata. Naime rat je pojačao i ubrzao već prisutne depopulacijske procese, narušio dobnu strukturu kroz starenje stanovništva, a drastično smanjenje srpskog stanovništva dovelo je do etničke homogenizacije cijelog prostora. Također je doveo do pada kvalitete i standarda življenja stanovništva. Cilj toga rada bio je i ukazati na mjere koje bi trebalo poduzeti pri izradi dugoročne strategije za repopulaciju i revitalizaciju na svim razinama lokalne samouprave.

Treći rad s demografskom tematikom, a jedanaesti po redu, mr. sc. Marina Sabolovića i mr. sc. Gorana Vukovića *Demografska obilježja Bjelovarsko-bilogorske županije u međupopisnom razdoblju 1991. – 2001. godine nastala kao posljedica ratnih zbivanja* ima više dodirnih točaka s prethodnim radom. Tako npr. sadrži demografsku povijest područja Bjelovarsko-bilogorske županije od polovice 19. stoljeća. Težište u demografskoj analizi dano je u nacionalnom sastavu i rasporedu stanovništva, kako na razini jedinica lokalne samouprave, tako na razini mikroregija i pojedinačnih naselja. Kao ključna točka rada uzeta je 1991. godina, tj. nacionalni sastav i raspored sta-

novništva neposredno pred izbijanje rata, i to je posebna vrijednost rada jer detaljni prikaz stanja pokazuje polazne točke sukobljenih strana, a time ujedno i omogućuje razumijevanje ratne sudbine. Posljednji dio rada prikazuje etničko-demografsku situaciju kao posljedicu rata gdje su npr. Srbi i dalje ostali druga po veličini etnička zajednica, no s nekadašnjih 16% stanovništva pali su na 7%, te u završnici pruža usporedbu etničkog sastava županije 1991. i 2001. godine. Uz donesene prikaze posebna su vrijednost 22 zemljovida izrađena pomoću Geografskog informacijskog sustava.

Dvanaesti po redu, rad dr. sc. Vjenceslava Herouta pod naslovom *Civilno stanovništvo daruvarskog i grubišnopoljskog područja u zbivanjima 1990. – 1991. godine*, interesantno je viđenje Domovinskog rata s gledišta civilnog stanovništva dviju etnički izuzetno heterogenih komuna, koje su se našle uslijed borbi između dviju najbrojnijih etničkih grupacija s nepomirljivim stajalištima. Od prvotnih zatečenih promatrača, dio civila postupno se pretočio u vojnike, dok su se oni koji su ostali u civilnom statusu uključili u održavanje barem kakvog-takvog funkcioniranja javnih institucija. U uvjetima kada nije postojala klasična vojna struktura, funkcioniranje civilnih organizacija tipa domova zdravlja, hotelskih kuhinja, kovinotokarskih radionica i dr. bilo je presudno za ustrojavanje i funkcioniranje sustava obrane. U tome je velik doprinos civila u obrani navedenih dviju komuna. Ono što ovaj tekst čini posebice interesantnim jest što je autor sudionik vremena i prostora o kojem piše te što nam omogućuje viđenje rata kroz oči građanina Republike Hrvatske češke nacionalnosti.

Autorski tim s Više tehničke škole Bjelovar – dr. sc. Rudolf Kiralj, dr. sc. Zrinka Puharić i mr. sc. Dalibor Čavić – u ovom su zborniku dali još jedan rad, rezultate istraživanja pod naslovom *Znanje učenika osmog razreda osnovne škole o Domovinskom ratu*. Nažalost, utvrdili su da je znanje nedostatno, a kao moguće uzroke takvom stanju detektirali su kućni odgoj, školske programe, društvene ustanove i javnu, tj. popularnu kulturu i medije.

Četrnaesti rad, prof. Ilije Pejića, knjižničarskog savjetnika bjelovarske Narodne knjižnice *Petar Preradović*, pod naslovom *Bjelovarski književni i kulturni prostor (1991. – 2000.) – pjesnički rukopis ratnog i poratnog pisma* u svojem prvom dijelu analizira kulturno i književno djelovanje Bjelovara i drugih kulturnih centara Bjelovarsko-bilogorske županije portretima pisaca, slikara, glazbenika i pedagoga, izložbama, koncertima, radom udruga i ustanova te nakladništvom. U drugom dijelu rada daje prikaz pjesničkog rukopisa ratnog i poratnog pisma nastalog na navedenom prostoru, uobičenog kroz prikaze stvaralaštva velikog broja umjetnika riječi. Gotovo svi prikazani tekstovi nose duboku antiratnu poruku. Osobno su za mene najpotresniji stihovi Mare Borovac iz zbirke *Bljeskovi i oluje* (str. 402).

Petnaesti rad djelo je ravnatelja Gradskog muzeja Bjelovar Mladena Medara. U radu pod naslovom *Primjeri dnevnika iz zapisa iz ratova s naglaskom na Domovinskom ratu 1991. – 1995. i zbivanjima u Bjelovaru*. U prvom dijelu rada autor kroz primje-

re svjetskih i hrvatskih poznatih dnevnčkih zapisa analizira fenomen dnevnika u ratu. U drugom dijelu osvrtće se na primjere ratnih dnevnika u Domovinskom ratu, da bi u trećem dijelu prikazao dnevničke ratne zapise koji se odnose na prostor Bjelovarsko-bilogorske županije. Konkretno, to su zapisi policajca Nikole Ivkaneca, vojnika Stjepana Ivanića, liječnice Marice Topić Sinjaković, novinara Zorana Filipovića te njegov osobni dnevnik iz rujna i listopada 1991. koji je vodio kao ratni povjerenik za zaštitu spomenika kulture Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Posljednji, šesnaesti rad iz ovog dijela zbornika djelo je knjižničarki, djelatnica bjelovarske Narodne knjižnice Nede Adamović i Tine Gatalice. Riječ je o *Bibliografiji radova o Bjelovaru i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u Domovinskom ratu 1990. – 2013*. Ne podcjenjujući rad drugih autora, mora se priznati da iza tog djela stoji golem trud jer autorice prezentiraju 263 bibliografske jedinice koje sadrže znanstvenu i stručnu literaturu objavljenu u navedenom razdoblju a koja se, u bilo kojem obliku, odnosi na područje Bjelovarsko-bilogorske županije. Osim klasičnog popisa, ovaj rad sadrži i tri kazala, autorsko, predmetno i kazalo časopisa. Ta bibliografija bit će dragocjena pomoć svima koji ikada budu trebali neki bibliografski podatak o Domovinskom ratu u ovom dijelu Hrvatske.

Iduću cjelinu zbornika čini sedam *Priopćenja*. Ti se tekstovi razlikuju od prethodnih po tome što nisu znanstvena ili stručna djela već uglavnom uradci sudionika tema o kojima pišu, dakle svojevrsna kombinacija svjedočanstava, memoarskih zapisa, dokumentacija u osobnom posjedu te osobnih istraživanja zadane teme.

Prvi od tih radova pod naslovom *Vojna operacija 'Otkos-10': planiranje, izvođenje i rezultati* izradili su brigadiri Franjo Kovačević i Đuro Crkvenac, koji su zasigurno među najkompetentnijim osobama koje mogu pisati o toj temi, jer su od prvih trenutaka bili uključeni u izradu planova te potom bili zapovjednici postrojbi koje su borbeno djelovale iz Grubišnog Polja i Velikog Grđevca. Sva daljnja znanstvena istraživanja te operacije moći će kao solidno polazište imati ovaj članak.

Slijedi rad Dragutina Palatinuša *Napad na Ivanovo Selo 21. rujna 1991*. Ivanovo Selo, najstarije češko naselje u Hrvatskoj, u dva stoljeća postojanja imalo je tragičnih trenutaka, no nijedan kao što je bio 21. rujna, kada su pobunjeni Srbi Bilogore, sve redom iz susjednih naselja, napali i ubili sedam mještana te razorili veći dio sela. Autor, koji je osobno vezan uz to selo, nastojao je istraživanjima na terenu, primarno kroz razgovore s sudionicima događanja, dati odgovore na neke nejasnoće oko zbivanja toga dana.

Treći rad, onaj brigadira Josipa Tomšića pod naslovom „Borbene aktivnosti Operacijskog sektora Pakrac od 4. prosinca do 31. prosinca 1991.“, prikazuje nam širu situaciju na zapadnoslavonskoj bojišnici te okolnosti u kojima je 6. prosinca 1991. oslobođen prvi grad u Hrvatskoj, Lipik, kao i sumarni pregled borbenih djelovanja na pakračkoj bojišnici do kraja godine, tj. do sklapanja Sarajevskog primirja.

Četvrti rad, pukovnika Želimira Škareca *Uzroci realizacije plana 'Bilogora' kom-*

binacija su dokumenata i njegovih sjećanja na provedbu zadaće zauzimanja vojnih objekata JNA u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, za što je zapovijed, kao član Glavnog stožera Hrvatske vojske, primio osobno od predsjednika dr. Franje Tuđmana. Obrazlaže ciljeve plana 'Bilogora', tj. slamanja garnizona u Bjelovaru i Koprivnici, daje pregled angažiranih hrvatskih postrojbi te se osvrće na kontradiktornu točku 5. iz zapovijedi generala Tusa, dok nam samu provedbu operacije u Bjelovaru ukratko prikazuje kroz Operativni dnevnik zapovjedništva operacije.

Peti rad čine memoarski zapisi Jure Šimića, prvog demokratski izabranog predsjednika Izvršnog vijeća Skupštine Općine Bjelovar 1990. godine, kasnije predsjednika regionalnog Kriznog štaba za Bilogorsko-podravsku regiju te potom bjelovarskog općinskog Kriznog štaba. U radu pod naslovom *Početak višestranačja, osnivanje političkih stranaka u Bjelovaru i Domovinski rat* upoznaje nas s počecima višestranačja i s osnivanjem političkih stranaka u Bjelovaru te opisuje društveno-politički kontekst u kojem je provedena operacija Bilogora.

Posljednja dva rada u ovom dijelu zbornika dočaravaju nam informativno-medijske aktivnosti na širem bjelovarskom području tijekom rata. Siniša Slavinić radom *Bjelovarske ratne novine* prikazuje tiskane medije koji tada nastali: *Bjelovarac* – glasilo 105. brigade i Operativne zone Bjelovar, zatim *Vihor*, koji je nastao iz *Bjelowarca*, te *55-icu*, koja je bila glasilo bjelovarskog samostalnog bataljuna. Sani Lukić radom *Bjelovarski ratni studio Hrvatske televizije* pokazuje važnost bjelovarskog dopisništva HTV-a u medijskom prezentiranju zapadnoslavonskog bojišta, prvo kroz dnevna dostavljanja materijala u Zagreb, a od studenog 1991. i kroz formiranje ratnog studija u Bjelovaru. Autor se osvrće na zgode i nezgode članova dopisništva kao npr. zarobljavanje u Okučanima ili ranjavanje u Kusionjama te prikazuje aktivnosti djelatnika u *Bljesku* i *Oluji*.

Završni su dio zbornika *Prikazi i osvrti* u kojem se donosi prikaz knjige ravnateljica bjelovarskog muzeja Mladena Medara „Bjelovarski ratni tjedan. Dnevnički zapisi 1991.“, nastao u rujnu i listopadu 1991. tijekom i nakon operacije Bilogora. Prikaz je izradila prof. dr. sc. Mira Kolar-Dimitrijević, čiji je zaključak da je šteta što dnevnik nije nastavljen pisati nakon listopada jer je riječ o autentičnom, iskrenom i dojmljivom dnevničkom svjedočanstvu.

Ukupno gledajući, predstavljeni zbornik donosi obilje zanimljivog, korisnog i funkcionalnog štiva koje će svim zainteresiranim čitateljima omogućiti da dobro upoznaju događajnicu Domovinskog rata na prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije. Zbornik će također biti nezamjenjivo polazište budućim istraživačima Domovinskog rata u ovom dijelu Hrvatske. Potrebno je istaknuti da gospodarski i organizacijski jači gradovi i županije u Hrvatskoj nemaju tako opsežnu, znanstveno utemeljenu tiskovinu o događajnici Domovinskog rata, kao što su ga tim zbornikom *Radova* dobili Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija. Zahvaljujući Zavodu za

znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU, Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija danas prednjače u Republici Hrvatskoj u prezentiranju lokalne povjesnice Domovinskog rata.

Dr. sc. **Jakša Raguž**

S predstavljana časopisa *Radovi*, br. 8, 2014.